

5 kyp/e

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT TIBBIYOT UNIVERSITETI

«FASDIQLAYMAN»
Toshkent davlat tibbiyot universiteti rektori
Sh. A. Boymurodov
« _____ » 2025 yil

YUZ-JAG' JARROHLIGI
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60910100	- Stomatologiya (yo'nalishlar bo'yicha)

Fan/modul kodi YuJJ	O'quv yili 2025-2026	Semestr 9-10	Kreditlar 11,5
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim turi O'zbek/Rus		Haftadagi dars soatlari (6)
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	Yuz-jag' jarrohligi	221(30+191)	193
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad- yuz-jag' jarrohligi asosiy bo'limlarining nazariy va amaliy bilimlari orqali og'iz bo'shlig'i va yuz-jag' sohasi a'zolarida uchraydigan turli kasalliklarga O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash tizimi strukturasi belgilangan ambulator xirurgik stomatologik yordamini ko'rsata oladigan umumiy amaliyot shifokor -stomatologini tayyorlashdir.</p> <p>Fanning vazifalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fanning bo'limlariga tegishli bilimlar bilan talabalarni bosqichma-bosqich tanishtira borish, o'rgata borish va ko'nikmalarni hosil qilish; – yangi pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tatbiq etib, talabani klinik fikrlash qobiliyatini o'stirish va bilimni saqlash darajasini oshirish; – jarrohlik stomatologiyada zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan foydalanishni o'rgatish; – sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish; – modul sohasiga taalluqli yuz-jag' jarrohligi kasalliklari tashxisi va qiyosiy tashxisi bosqichlarini, davolash va profilaktika usullarining zaruriy jihatlari to'g'risida ma'lumot berish. – talabani klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-fantom, talaba-volontyor(bemor) uslubida avtomatizm darajasiga etkazish. <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II. I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>9-semestr</p> <p>1-mavzu. Yuz jag' sohasida tiklov operatsiyalarini rejalashtirish maqsadi va vazifalari, tekshirish usullari. Mahalliy to'qimalar yordamida plastika. Yuz-jag' sohasi nuqsonlari va deformatsiyalari paydo bo'lish sabablari. Yuzning turli qismlari o'sishi buzilganligi bilan bog'liq deformatsiyalar. Yuz-jag' sohasi tiklov xirurgiyasi rivojlanishi tarixi. Tiklov operatsiyalariga ko'rsatma. Tiklov operatsiyalari usullari. Mahalliy to'qimalar bilan plastika. Mahalliy to'qimalar bilan plastik operatsiyalarni rejalashtirishning matematik asoslanishi – A.A. Limberg bo'yicha uchburchakli laxtaklarning qo'llanilishi. Shimanovski bo'yicha plastikaning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>2-mavzu. Oziqlanuvchi oyoqchali laxtaklar yordamida plastika qilish. Oziqlanuvchi oyoqchali plastika turlari (hind, italyan va boshqa usullar). Afzalliklari, kamchiliklari, ko'rsatmalari, qarshi ko'rsatmalari. Lab nuqsonlarini lunj, burun-lab burmasi, boshqa lab laxtaklari bilan bartaraf etish. Filatov bandi yordamida plastika, qo'llanilishiga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Usulning ijobiy va salbiy tomonlari. Filatov bandini ishlatishning biologik asoslari. F.M.Xitrov usuli yordamida burun nuqsonlarini band yordamida bartaraf etish.</p> <p>3-mavzu. Yuz-jag' sohasida to'qimalarni erkin ko'chirish. Mikroanas-tamozda murakkab to'qima komplekslarini qo'llanilishi. To'qimalar va organlarni erkin transplantatsiya qilish jarayonida yuzga keladigan biologik jarayonlarning zamonaviy tushunchalari. Yuz-jag' sohasida turli to'qimalar auto- va allotransplantantlarni, implantlarni, endoprotezlarni qo'llanilishi. To'qimalarni erkin ko'chirish (teri, suyak, tog'ay, yog' va boshqalar). Ko'rsatma, nuqson hajmiga qarab turli usullar xususiyatlari. Mikroxirurgiya – yuz-jag' xirurgiyasida qo'llanilishi. Usullarning o'ziga xos xususiyatlari va operatsiyalar. Donor zonalarining xususiyatlari. Afzalliklari, kamchiliklari, ko'rsatmalari, qarshi ko'rsatmalari.</p> <p>4-mavzu. Yuz va bo'yin sohasidagi estetik operatsiyalar. Estetik jarrohlikning ta'rifi. Yuzda estetik operatsiyalarga ko'rsatmalar va qarshi ko'rsatmalar. Yuzning estetik proporsiyasi. Yuzning ajinlari.</p>		
		221(30+191)	193
			414

Quloq suprasini, burunni tug‘ma va orttirilgan deformatsiyalari. Klinikasi, diagnostikasi, tasnifi, davolash usullari. Blefaroplastika.

5-mavzu. Yuz-jag‘ nevrologik buzilishlari va og‘riqlar. Og‘riq komponentlari va mexanizmi. Yuz-jag‘ sohasi nevritlari. Uch shoxli nerv nevrалgiyasi. Yuz mimik mushaklarining parez va paralichi. Tekshirish usullari va xirurgik davolash prinsiplari. Yuz jag‘ sohasi innervatsiyasini anatomo-topografiyasi. Uch shoxli nerv nevriti va nevrалgiyasi, yuz nervi falaji tasnifi, etiopatogenezi, bemorlarni tekshirish usullarini, kasallikning klinik belgilari va o‘ziga xos kechishi. Qiyosiy tashxis. Uch shoxli nerv nevriti va nevrалgiyasi, yuz nervi falajini davolash usullari. Aurikulo-temporal sindrom (gemigidroz). N. Glossopharyngeus nevrалgiyasi. Xirurgik davolashga ko‘rsatmalar. Diagnostik va davolovchi blokada. Kimiyoviy nevrotoniya alkogol in‘eksiyasi bilan, xirurgik davolash usullari, prognoz.

6-mavzu. O‘sma ta‘rifi. O‘smalar paydo bo‘lish nazariyasi. Onkologik hushyorlik va yuz-jag‘ sohasi o‘smalari bor bemorlarning dispanser nazorati. Onkologiyada asosiy tashxislash usullari. Yuz jag‘ sohasi xavfsiz o‘smalari va o‘sma oldi kasalliklari. Haqiqiy o‘sma va o‘smasimon hosilalar haqida tushuncha. Yuz-jag‘ sohasi o‘smalarining epidemiologiyasi va ontogenezi, o‘smalarning o‘shida patofaktorlarning roli. Yuz-jag‘ sohasi o‘smalarining turlari. O‘smalarning xalqaro gistologik tasnifi. Yumshoq to‘qimalarni xavfsiz o‘smalari. Dermoid kista, branxial kista va bo‘yin oqma yo‘llari, tireoglossal kista. Klinika, diagnostika, davosi. Fibroma, lipoma, qon tomirlardan rivojlangan xavfsiz o‘smalar, periferik nervlarni o‘smalari. Og‘iz bo‘shligining o‘smasimon hosilalari, kelib chiqishi va tasnifi. Gemangioma, gemangioendotelioma, limfangioma, pigmentli nevus, fibroz hosila klinika, diagnostika, davosi. Ateroma, lipoma, neyrofibromatoz. Klinika, diagnostika, davosi.

10 semestr

1-mavzu. Odontogen o‘smalar va o‘smasimon hosilalar, jag‘ kistalari. Osteogen o‘smalar. Yuz-jag‘ sohasi noepitelial xavfsiz o‘smalari va o‘smasimon hosilalari. Jag‘larni odontogen o‘smalarining klinikasi va etiopatogenezi. Ameloblastoma, odontoma, sementoma, miksuma – tasnifi, klinik ko‘rinishi, diagnostikasi va davolash usullari. Jag‘ kistalarining tasnifi, etiopatogenezi va klinik ko‘rinishi. Jag‘larning odontogen epitelial kistalari- radikulyar kista, evolyusion-follikulyar odontogen kistalari, tish chiqishidagi kistalar. Jag‘larning neodontogen epitelial kistalari, globulo- maksillyar kesuvchi kanal kistasi. Burun-lab, milk kistasi. Kistalarning davolash prinsiplari. Jag‘larning xavfsiz osteogen o‘smasi. Klinika, diagnostika, davosi. Osteogen o‘smalar va o‘smasimon hosilalar: osteoma, osteosarkoma, osteoblastoklastoma. Klinika, diagnostika, davosi.

2-mavzu. Yuz – skeleti tug‘ma va orttirilgan anomal holatlari, defekt hamda deformatsiyalari va ularni jarrohlik yo‘li bilan bartaraf etish. Yuz – skeleti tug‘ma va orttirilgan anomal holatlari etiologiyasi va patogenezi. Yuzni tug‘ma nuqsonlarni klinik ko‘rinishi. Yuzida tug‘ma nuqsonlari bor bemorlarga tibbiy yordam ko‘rsatishni tashkil etish.

3-mavzu. Pastki jag‘ kontrakturasi. ChPJBni og‘riqli disfunktsiyasi. Chakka pastki jag‘ bo‘g‘imi artroz va ankilozlari. Kontraktura turlari va sabablari (teri, mushaklar, og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati chandiqlari, suyakli kontraktura). Kontraktura va ChPJBlarni og‘riqli disfunktsiyasi profilaktikasi, qiyosiy tashxislash, konservativ va xirurgik davolash prinsiplari. Chandiqlarni kesib olish, defektlarni yopish, fizioterapiya i LFK. Ortopedik davolash usullariga ko‘rsatmalar. ChPJB kasalliklari tasnifi. ChPJB ankiloz. Etiologiya, patogenezi, klinik belgilari. Pastki jag‘ harakatini tekshirish, rentgenodiagnostika. O‘sh davrida ankiloz bilan bog‘liq pastki jag‘ni deformatsiyasi. Qiyosiy tashxislash. Ankiloz profilaktikasi va asosiy davolash usullari. Ankilozni davolash paytida yuzni deformatsiyasini bartaraf etish usullari.

4-mavzu. Suyak plastikasi, transplantatlar va ularni konservatsiyalash turlari. Pastki jag‘ nuqsonlarining turlari va sabablari. Suyak plastikasiga ko‘rsatmalar. Transplantantlar turlari. Konservatsiya turlari va konservatsiyalangan suyaklarni qo‘llash imkoniyatlari. Pastki jag‘dagi nuqsonlarni bartaraf etish uchun autotransplantantlarni qo‘llash. Osteoplastik operatsiyalarda pastki jag‘ fragmentida transplantantni fiksatsiya qilish usullari (titanli miniplastina, titanli rekonstruktiv shtanga, xotirali metal, splentlar, pozitsionerlar, bimaksilyar tish usti shinalar, og‘izdan tashqari

<p>apparatlar). Bemorni operatsiyadan keyingi parvarishlash va uni reabilitatsiya qilish. Kombinatsiyalangan suyak plastikasi. Yangi qurol jarohatlarda va o'smalar olib tashlangan paytda (birlamchi suyak plastikasi) suyak plastikasiga o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>5-mavzu. Yuqori va pastki jag' anomaliya va deformatsiyalarni bartaraf etish. Ortognatik jarrohlik. Jag'lar deformatsiyalarini davolash jarrohlik usullari. Jag'larni tug'ma anomal shakl buzilishlarini tasnifi. Yuqori va pastki jag' anomal va shakl buzilishlarni davolash prinsiplari. Ortodontik va xirurgik davolash usullari. Ko'rsatma. Pastki jag' nuqsonlarida suyak plastikasi. Yuz shaklini o'zgartirish uchun konturli plastikasi.</p> <p>6-mavzu. Osteogenezning hujayra va to'qimalar manbalari. Distraksion osteogenez. Polimer kompozitlar implantatsiyasi. Yuz-jag' sohasida qo'llanishi. Distraksion osteogenez. Tugallanmagan osteogenez D.O. Sayllens bo'yicha. Distraksion osteogenezning asosiy tushunchalari</p> <p>Distraksion osteogenezga bemorni tayyorlash. Distraksion osteogenezga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Jag'lar distraksiyasida qo'llaniladigan zamonaviy apparatlar. Dosko apparati va uni ishlatishga ko'rsatma. Badzoshvili apparati va uni ishlatishga ko'rsatma. Distraksion osteosintez o'tkazilganda suyak to'qimasida kuzatiladigan morfologik o'zgarishlar.</p> <p>7-mavzu. Yuz-jag' sohasi xavfli o'smalari. So'lak bezlarining xavfli va xavfsiz o'smalari. Yuz-jag' sohasi xavfli o'smalarning turlari. Yuz-jag' sohasi xavfli o'smalari bor bemorlarni tekshirish usullari. Onkologiyada asosiy tashxislash usullari. O'smalarning xalqaro gistologik tasnifi. TNM tasnifi. Onkologik hushyorlik va yuz-jag' sohasi o'smalari bor bemorlarning dispanser nazorati. So'lak bezi o'smalari tasnifi. Xavfsiz so'lak bezi o'smalari. Xavfli so'lak bezlar o'smalari. So'lak bezi o'smalarini tashhislash va davolash. So'lak bezi o'smalar asoratlari.</p> <p>8-mavzu. Yuz terisi, lab va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati xavfli o'smalari va rak oldi kasalliklar. Yuz teri o'smasini etiologiyasi, patogenezi, klinikasi va davolash prinsiplari. Mashkilleyson tasnifi. Melanoma klinikasi, davolash prinsiplari. Lab o'smasi etiologiyasi, patogenezi, klinikasi va davolash. Og'iz bo'shligi a'zolari o'smasi etiologiyasi, patogenezi, klinikasi va davolash.</p> <p>9-mavzu. Yuqori va pastki jag'larni xavfli epitelial va noepitelial o'smalari. Yuqori va pastki jag'lar sarkomasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash va xirurgik davolash prinsiplari. Yuqori va pastki jag'lar saratoni, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash va xirurgik davolash prinsiplari. Yuz-jag' sohasi onkologik kasalliklar reabilitatsiyasi. Onkostomatologik yordamni tashkil qilish.</p>	<p>III. Amaliy mashg'ulotlar mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:</p> <p><i>Amaliy mashg'ulotlarning mavzular ro'yxati:</i></p> <p><i>9-semestr</i></p> <p>1-mavzu: O'smalarning paydo bo'lish nazariyasi. O'smalarni xalqaro gistologik tasnifi. Onkologiyada asosiy tashxislash usullari.</p> <p>2-mavzu: Yuz-jag' sohasi yumshoq to'qimalari xavfsiz o'smalari va o'smasimon hosilalari (fibroma, fibromatoz, epulis, lipoma, gemangioma, limfangioma).</p> <p>3-mavzu: Xavfsiz osteogen o'smalar. Klinikasi, tashxisi, davolash (osteoma, osteoid-osteoma, osteoblastoma, xondroma, osteoxondroma, gigant hujayrali o'sma).</p> <p>4-mavzu: Odontogen o'smalar. Ameloblastoma. Klinikasi, tashxisi, davolash. Odontoma, sementoma, odontogen fibroma. Klinikasi, tashxisi, davolash.</p> <p>5-mavzu: Jag'larning o'smasimon hosilalari. Etiologiyasi, patogenezi, tashxisi, davolash. (radikulyar kista, keratokista, tish saqlovchi kista, tishlar chiqish paytidagi kistasi, milk kistalari).</p> <p>6-mavzu: So'lak bezlari o'smalari. Monomorf adenoma, polimorf adenoma, mukoepidermoid o'sma. Klinikasi, tashxislash va davolash. Adenokarsinoma. Tashxislash va davolash prinsiplari.</p> <p>7-mavzu: Tug'ma kistalar (Epidermoid va dermoid, yuz va bo'yin kistalar va oqma yo'llari). Klinikasi, tashxisi va davolash.</p> <p>8-mavzu: Tiklov operatsiyalarini rejalashtirish: rejalashtirishning asosiy prinsiplari, yuz sohasidagi plastik operatsiyalarga ko'rsatmalar va ularni o'tkazishdagi xususiyatlari.</p> <p>9-mavzu: Mahalliy to'qimalar bilan plastika qilish: mahalliy plastik operatsiyalar turlari: yara qirg'oqlarini mobilizatsiya qilish. Limberg uchrashuvchi uchburchakli laxtaklar. Ko'rsatmalar. Turlari va o'tkazish prinsiplari.</p>
---	---

10-mavzu: Oyoqchali laxtaklar bilan plastika. Endoekspander bilan plastika.

11-mavzu: To'qimalarni erkin ko'chirib o'tkazish: yuz-jag' sohasiga to'qimalarni erkin ko'chirib o'tkazishga ko'rsatmalar va ularni o'tkazish prinsiplari.

12-mavzu: Filatov bandi bilan plastika qilish: Filatov bandini tayyorlashga ko'rsatmalar. Bandni nuqson sohasiga migratsiya qilish bosqichlari. Bandni yoyish. Asoratlar

13-mavzu: Mikroxirurgiya usullarini qo'llab yuz jag' sohasi nuqson va shakl buzilishlarini plastikasi. Yuz to'qimalari transplantatsiyasi.

14-mavzu: Yuz nervi nevriti. Yuz mimik mushaklarini parez va paralichi. Uch shoxli nerv nevriti va nevralgiasiyasi. Yuz nervi falajini davolash usullari. Aurikulo-temporal sindrom.

15-mavzu: Yuz va bo'yin sohasida estetik operativ harakatlar. Ko'rsatmalar, operativ davolash usullari (quloq suprasi korreksiyasi, blefaroplastika, yuz ajinlarini bartaraf etish va boshqalar)

10 semestr

1-mavzu: Yuz-jag' sohasi xavfli o'smalari bor bemorlarni tekshirish usullari, tashxislash. Onkologik xushyorlik va dispanserizatsiya nazorati.

2-mavzu: Yuz terisi, lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatini o'sma oldi kasalliklari. Mashkelleysn tasnifi.

3-mavzu: Terini xavfli o'smalari: bazalioma, yassi hujayrali o'sma va melanoma. Klinikasi, tashxislash va davolash.

4-mavzu: Lab qizil hoshiyasi xavfli epitelial o'smalari. Klinikasi, tashxislash va davolash prinsiplari.

5-mavzu: Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati xavfli epitelial o'smalari: og'iz bo'shlig'i tubi, til, lunj, tanglay Klinikasi, tashxislash va davolash prinsiplari.

6-mavzu: Yuqori jag' xavfli epitelial va noepitelial o'smalari. Klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash va xirurgik davolash prinsiplari.

7-mavzu: Pastki jag' xavfli epitelial va noepitelial o'smalari. Klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash va xirurgik davolash prinsiplari.

8-mavzu: ChPJB disfunksiya sindromi, osteoartroz. Klinikasi va qiyosiy tashxislash.

9-mavzu: ChPJB ankilozi. Klinikasi va qiyosiy tashxislash. Xirurgik davolash prinsiplari.

10-mavzu: Pastki jag' kontrakturasi Klinikasi va qiyosiy tashxislash. Xirurgik davolash prinsiplari.

11-mavzu: Suyak plastikasi. Transplantat turlari. Xirurgik davolash usullari prinsiplari.

12-mavzu: Yuqori jag' anomaliyalari va deformatsiyalari: makro-, mikro va prognatiyani bartaraf qilish.

13-mavzu: Pastki jag' anomaliyalari va deformatsiyalari: makro-, mikro va prognatiyani bartaraf qilish.

14-mavzu: Osteogenezning hujayra va to'qimalar manbalari. Distraksion osteogenez.

15-mavzu: Polimer kompozitlar implantatsiyasi. Yuz-jag' sohasida qo'llanishi.

16-mavzu: To'qimalar injeneriyasi. O'zak hujayrali va ulardan tiklov operatsiyalarida qo'llanishi.

17-mavzu: Yuz-jag' sohasi yumshoq va suyak to'qimalari plastika operatsiyalarini o'tkazgan bemorlarni parvarishlash.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada **bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur.** Mashg'ulotlar faoli va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yxati:

9 semestr

1. Kanserojenlar turi. Yuz-jag' sohasida o'smalar va o'smasimon hosilalari paydo bo'lishida kanserojenlarni ahamiyati.

2. Biopsiya turlari. Biopsiya o'tkazish uchun ko'rsatmalar, instrumentlar. Kontrast fistulo- va gaymorografiya. Ko'rsatmalar va o'tkazish usullari. Stomatoskopiya - o'tkazish usullari, instrumentlar. Termografiya - o'tkazish usullari, instrumentlar.

3. Rinofima, keratoakantoma, keratoz. Tashhishlash. Davolash usullari. YuJS xavfsiz o'smalari va o'smasimon hosilalari sitologik va morfologik xarakteristikasi. Yuz-jag' sohasi neyrofibromatozi klinik ko'rinishi (triada, tetrada Dare).
4. YuJS o'smalarini olishda kerakli asbob va uskunalar. Eozinofil granulema. Klinikasi. Zamonaviy davolash usullari. Jag' suyaklari va yuz skeleti o'smalari nur tashhishlash usullari.
5. Paratireoid osteodistrofiya. Klinikasi, Tashhishlash, davosi. Pedjet kasalligi. Klinikasi. Tashhishlash. Davosi. Pastki jag' ameloblastomasini rentgenografik ko'rinishini asosiy variantlari sxemasi.
6. Embrional davrda yuz skeleti rivojlanishi bosqichlari. Sistoektomiyada suyak regeneratsiyasiga ta'sir qiluvchi omillar.
7. Jag' kistalari (radikulyar, follikulyar, rezidual). Klinikasi, Tashhishlash. Jag' kistalarini zamonaviy tekshirish usullari. Jag' kistalarini sitologik va morfologik xarakteristikasi.
8. Sindromal keratokista. Sistolomiyaga ko'rsatma va o'tkazish bosqichlari. Sistoektomiyaga ko'rsatma va o'tkazish bosqichlari.
9. Keratokista. Klinikasi, tashhishlash, davolash prinsiplari. Jag' kistalari paydo bo'lish teoriyasi. Jag' kistalari sitologik va morfologik xarakteristikasi.
10. Quloq oldi so'lak bezi sialogramma sxemasi. So'lak bezlari tekshirish usullari. So'lak bezlari xavfli va xavfsiz o'smalari sialografiyasi. So'lak bezlari o'smalari tasnifi.
11. Katta so'lak bezlari kistalari. Xirurgik davolash usullari. Ranula. Sistolomiyaga ko'rsatmalar. Bajarish bosqichlari. So'lak bezlari o'smalarini sitologik va morfologik xarakteristikasi. Redon bo'yicha operatsiya bosqichlari. Ko'rsatma.
12. Polimorf adenoma. Klinikasi. Tashhishlash. Davo. So'lak bezlari o'smalari malignizatsiyasiga ta'sir qiluvchi omillar. Klinik ko'rinishi. Tashhishlash usullari.
13. Bo'yin, og'iz tubi va yuz oqma yo'llari va embrional kistalari xarakteristikasi. K.I. Chernov bo'yicha ishchi sxema. Tireoglossal oqma yo'llar. Klinikasi, Tashhishlash. Davo.
14. Dermoid kista. Etiologiyasi, qiyosiy tashhishlash, patomorfologiyasi, olish taktikasi. Ateromani Etiologiyasi, qiyosiy tashhishlash, patomorfologiyasi, olish taktikasi
15. Tug'ma kistalar xosil bulishi nazariyasi Yuz va bo'yin kista va oqma yo'llari nur tashhishlash usullari. Yuz va bo'yin kista va oqma yo'llari sitologik va morfologik xarakteristikasi. Yuz va bo'yin tug'ma kista va oqma yo'llari paydo bo'lish faktorlari.
16. Yodolipol bilan kontrast fistulografiyani o'tkazish prinsiplari, ko'rsatmalar, qarshi ko'rsatmalar. Bo'yin yon kistasini bo'yin anevrizma, xemodektoma va teratoma bilan qiyosiy tashhishlash. Bo'yin yon kistasini bo'yin limfomasi va limfosarkomasi bilan qiyosiy tashhishlash.
17. Yuz va bo'yin sohasi terisini va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati gistologik tuzilishi. Yuz va bo'yin sohasi defekt va deformatsiyalari diagnostikasi ob'ektiv tekshirish usullari. Yuzni defekt va deformatsiyalari diagnostikasi, sub'ektiv tekshirish usullari.
18. Yuz va bo'yin sohasi defekt va deformatsiyalari asosiy va qo'shimcha tekshirish usullari. Yuz va bo'yin sohasi defekt va deformatsiyalari maxsus tekshirish usullari.
19. Plastik xirurgiyani asosiy tarixiy rivojlanish bosqichlari. Yuzni orttirilgan va tug'ma defekt va deformatsiyalar tasnifi. Yuz va bo'yin sohasi plastik xirurgiyasini asosiy biologik prinsiplari.
20. Yuz va bo'yin sohasida plastik operatsiyalar rejalashtirish. TRG va antropometriya. Yuz-jag' sohasi plastik operatsiyalarida ishlatiladigan asbob va tikuv materiallari turlari.
21. To'kimalar biriktirish usullari (jarohat chetlarini choksiz biriktirish, jarohat chetini yopishtirish va b.). Chok turlari. Mahalliy to'qimalar bilan plastika qilishga ko'rsatmalar, qarshi ko'rsatmalar
22. Plastik operatsiyalarda qo'llaniladigan instrumentlar. Instrumentlarga ko'yilgan talablar va ularni xususiyati. Yozef tasnifi va uni ahamiyati. Yumshoq to'qimalar nuqsonni taxlil qilishi ahamiyati.
23. Nuqson va deformatsiyalar genezi va ularni davolash rejasini tuzishda ahamiyati. Etiologik omilga qarab tiklov jarrohlik harakatlarini belgilash.
24. Oziqlantiruvchi oyokchali teri-fassial arterializatsiyalangan laxtaklar: peshonadan laxtaklar. Oyokchali laxtaklar. Tasnifi. Qo'llashga ko'rsatmalar. Rejalashtirish prinsiplari. Abbe, Estlyander operatsiyalari. Qo'llashga ko'rsatmalar. Yashirin oyokchali laxtaklar bilan qoshlar plastikasi. Chakka sohasidan ochiq oyokchali laxtak bilan qoshlar plastikasi.

25. Lekser usulida yuqori lab total nuqsonlarini barataraf etish. Almazova usulida lunj va og'iz burchagi kesib utuvchi nuqsonini bartaraf etish. Lapchinskiy usulida qo'priqsimon o'tkazuvchi laxtak bilan pastki lab plastikasi. Sedilo usulida pastki lab total nuqsonlarini bartaraf etish.
26. Diffenbax o'sulida yuz nuqsonlarini plastikasi. Oddiy geometrik shakllar bilan nuqsonlarni yopish sxemasi. Kesishgan uchburchakli laxtaklar shakllari. Qo'llashga ko'rsatmalar. Rejalashtirish prinsiplari.
27. Limberg bo'yicha xeyloplastika. Vasilev bo'yicha mikrostromani bartaraf etish. Tennison bo'yicha xeyloplastika. So'lak oqma yo'llari barataraf etish usullari.
28. Yuz maxalliy plastika operatsiyalari rivojlanish tarixi. Shimanovski bo'yicha maxalliy teri plastikasi. V-Y plastikasi. Qo'llashga ko'rsatmalar. Yuz kombinirlangan maxalliy plastika operatsiyalari.
29. Dermatoplarni turlari. Terini gistologik tuzilishi Muxin bo'yicha . Tirsh bo'yicha erkin laxtaklar. Reverden-Devis, Djanelidze bo'yicha to'qimalarni erkin ko'chirish. Tog'ayni ko'chirib o'tkazish prinsiplari, ko'rsatmalari. Tiklov plastika operatsiyalarida qo'llaniladigan asosiy donorlik autotog'ay qismlarni to'plash. Qovurg'a tog'ayi autotransplantanti asosiy operativ-texnik prinsiplari. Yog' to'qimasi autotransplantatni erkin ko'chirishga sabab. Transplantat sifatida ishlatiladigan yog' to'qimasi biologik xususiyatlari.
30. Yog' to'qimasi autotransplantatni erkin ko'chirish asosiy prinsiplari. Lipofilingga asosiy ko'rsatmalar va prinsiplari. Fassial autotransplantatni erkin ko'chirishga ko'rsatmalar Transplantat sifatida ishlatiladigan Fassial autotransplantatni biologik xususiyatlari, Fassial autotransplantatni erkin ko'chirish asosiy prinsiplari.
31. Filatov bandi oyokchalari shakllantirish sxemasi. Xitrov bo'yicha burun shakllantirish bosqichlari. Filatov bandi shakllantirishda Muxin modifikatsiya sxemasi. Filatov bandi shakllantirishda Limberg modifikatsiya sxemasi. Filatov bandi shakllantirishda Sheftel modifikatsiya sxemasi. Filatov bandi oyokchalarini ko'chirishdan oldin mashk kildirish usullari.
32. Qovoq, lab, dahan va lunj shakllantirishda Filatov bandini qo'llash usullari. Qattik va yumshoq tanglay nuqsonlarini koplashda, qo'loq suprasi va til tiklashda Filatov bandini qo'llash usullari.
33. Filatov bandi shakllantirishda operatsiya old va keyingi asoratlar.
34. Bandli laxtaklar turlari.
35. Revaskulyarizatsiyalangan autotransplantat bilan bosh va bo'yin to'qimalarini tiklash.
36. Yuz suyaklari yuqori, o'rta va pastki sohalari total va subtotal nuqsonlarini rekonstruktiv xirurgiyasida mikroanostomozli xirurgik usulini tanlash.
37. Mimik mushaklarlar falajligida yuz to'qimalari harakatini tiklashda mikroxirurgiya. Tanani boshka joylaridan katta tomirli oyokchali laxtaklar plastikasi. Mimik mushaklar nevrotizatsiyasi.
38. Mikroxirurgik operatsiyalar o'tkazishda kerakli asbob va anjomlar. Mikroxirurgik o'preatsiyalarda tomirlarni birlashtirish usullari.
39. Yuz sohasida mikroxirurgik operatsiyalardan so'ng parvarish va medikamentoz davo xususiyatlari. Mikroxirurgiya operatsiyasidan so'ng parvarishlashni o'ziga xosligi
40. Suyak skeletini nuqsonini bartaraf etishda ortopedik moslamalarni qo'llashga ko'rsatmalar
41. Yuz mimik mushaklarlari statik osish. Yuz mimik mushaklarlari dinamik osish. Yuz nervi nevitida simptomlari (Sistan, Govers, Ravilo, Vartenberg). Yuz mimik mushaklarini parez va paralichida konservativ davo.
42. Yuz mimik mushaklarini parez va paralichida xirurgik davo prinsiplari. Yuz mimik mushaklarini parez va paralichi fizioterapevtik davo. Yuz nervi parezida perekrestnaya autoplastika (cross-face nerve grafting, CFNG). Yuz mimik mushaklarini parezi va paralichi etiologiyasi. Yuz mimika mushaklarining parez va paralichida bevosita elektrostimulyasiya. Yuz mimik mushaklarini parezi va paralichi profilaktikasi. Yuz va bo'yin ajinlari klinikasi, tashxislash, tasnifi, davolash prinsiplari.
43. Quloq suprasi deformatsiyasi klinikasi, tashxislash, tasnifi, davolash prinsiplari. Burunni tugma va ortirilgan nuqsonlari. Klinikasi, tashxislash, tasnifi, davolash prinsiplari.
44. Plastik operatsiyalarda Langer chizmalari ahamiyati. Peshona ajinlarini bartaraf etish. Normal, gipertrofik va kelloid chandiklarni gistologik tuzilishi Qiyosiy tashhislash. Zamonaviy davolash usullari.

45. Ochiq va yopiq rinoplastika. Konturli plastika. Silikonli transplantatlar.
46. Yuz va bo'yin sohasida endoekspanderlarni qo'llash. Blefaroplastika – asosiy prinsiplari. Bo'yin ajinlarini bartaraf etish.

10 semestr

1. Onkologik ehtiyotkorlik tushunchasi. Dispanser guruhlar turlari. Kasalikni TNM bosqichlariga qarab regionar limfa tugunlari holati. YuJS karsinomalarni nurlig diagnostikasi (KT, MSKT). YuJS karsinomalarni diagnostikasida termoviziografiya. Usul prinsiplari. YuJS karsinomalarni diagnostikasida radioizotop usul. Usul prinsiplari (o'tkazish bosqichlari).
2. Sitologik analiz. Material olish texnikasi, preparat ko'rinishi tavsivlab berish. Biopsiya (turlari). Qo'rsatmalar, qo'llash texnikasi. Preparat tayirlash. YuJS da karsinomalarni ultratovush diagnostikasi. UT-doplerografiya o'zgarishi.
3. Xavfli o'smalarning kelib chiqish teoriyasi. Onkomarkerlar to'g'risida tushuncha. Onkomarkerlar yordamida xavfli o'smalarni diagnostikasi.
4. Mashkelleyson tasnifi. Og'iz bo'shlig'i a'zolari shilik qavati o'sma oldi kasaliklari: obligat – Bouen kasaligi, eritroplakiya, fakultativ - eroziv va nurlanishdan keyingi stomatit. Leykoplakiya. Turlari, klinikasi, davolash. Manganotti xeyliti. Klinikasi, davolash turlari, prognozi.
5. Lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati o'sma oldi kasaliklarni rivojlanishidagi omillar. Lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati o'sma oldini davolashda kriodestruksiya usuli. Lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati o'sma oldini davolashda elektroxirurgik usuli.
6. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati eritroplakiyasi. Klinika, davolash, prognozi. Lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati o'sma oldi kasaligini sitologik va morfologik xarakteristikasi. Lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati o'sma oldi kasaligini tashhislash usuli.
7. Pigmentli nevus. Xarakteristikasi. Xirurgik davo taktikasi. Pigmentli kseroderma. Etiologiyasi, klinikasi va davolash prinsiplari. Melanoma. Rivojlanishiga omillari. Klinikasi va davolash xususiyatlari. Melanomani davolashda immunoterapiyani ahamiyati
8. Terini o'sma oldi kasaliklarini sitologik, morfologik xarakteristikasi. Terini xavfli o'smalarini sitologik va morfologik xarakteristikasi. Yuz terisini o'sma oldi va xavfli o'smalarni diagnostikasi usullari. Teri o'smalarini tashxislashda - TNM
9. Bazalioma, klinikasi, davolashda o'ziga xoslik. Teri bezlarini xavfli o'smalarini o'ziga xosligi. Lablar qizil hoshiyasi xavfli o'smalarini etiologiyasi. Kanserojen moddalar xaqida tushuncha.
10. Lablar qizil hoshiyasi xavfli o'smalarini turlari. Lablar qizil hoshiyasi xavfli o'smalarini qiyosiy tashxislash. Lablar qizil hoshiyasi xavfli o'smalarini zamonaviy davolash usullari.
11. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati o'smalari o'ziga xos klinik ko'rinishlari. Lab qizil hoshiyasi va og'iz bo'shlig'i shilliq qavati xavfli epitelial o'smalari klinikasi, tashxisi. davolash prinsiplari.
12. Regionar limfa sistemasida o'tkaziladigan operativ harakatlar. Vannaxa operatsiyalari. Krayl operatsiyalari. Fassial futlyar kesib olib tashlash.
13. Bo'yin magistral qon tomirlarini bog'lash. Operatsiya usullari. Traxeotomiya. Turlari. Konikotomiya. Ko'rsatma.
14. Og'iz bo'shlig'i tubi shilliq qavati xavfli epitelial o'smalari. TNM bosqichlari bo'yicha klinikasi. Og'iz bo'shlig'i tubi shilliq qavati saratoni tashhisi bilan bo'lgan bemorlarni xirurgik davolash xususiyatlari. Og'iz bo'shlig'i tubi saratoni bor bemorlarda operatsiyadan keyingi nuqsonlarni arteriyali laxtaklar bilan yopish.
15. Og'iz bo'shlig'i tubi saratonida nurlig terapiya xususiyatlari. Operatsiya oldi nurlig terapiya. Og'iz bo'shlig'i tubi saratoni sitologik va morfologik xarakteristikasi. Og'iz bo'shlig'i tubi saratoni rivojlanish omillari. Og'iz tubi saratonida funksional o'zgarishlar. Erta simptomatika. Og'iz tubi saratonida operatsiyadan keyingi parvarishlar.
16. Yuqori jag' sarkomasi sitologik va morfologik xarakteristikasi. Yuz-jag' sohasi xavfli o'smalarini tashhislash usullari. Yuqori jag' saratoni. Etiologiyasi, kelib chiqishiga sababchi omillar. Yuqori jag' sarkomasi. Etiologiyasi, kelib chikishiga sababchi omillar.

17. Yuqori jag' xavfli o'smalarini Veber bo'yicha xirurgik davolash. Ongren sxemasi, uni diagnostikada ahamiyati. Yuqori jag' saratonini sitologik va morfologik xarakteristikasi.
18. Yuqori jag' xavfli o'smalarida davolash taktikasi. Yuqori jag' xavfli o'smalarida ximioterapiya ahamiyati. Yuqori jag' xavfli o'smalarida nurlantirish ahamiyati.
19. Pastki jag' sarkomasi sitologik va morfologik xarakteristikasi. Yuz-jag' sohasi xavfli o'smalarini tashhislash usullari. Pastki jag' saratoni. Etiologiyasi, kelib chikishiga sababchi omillar.
20. Pastki jag' sarkomasi. Etiologiyasi, kelib chikishiga sababchi omillar. Pastki jag' saratonida xirurgik davoga ko'rsatmalar va bosqichlar. Pastki jag' saratonini sitologik va morfologik xarakteristikasi.
21. Pastki jag' rezeksiyasidan sung suyak plastikasiga ko'rsatma, muddati va o'ziga xos tomonlar Pastki jag' saratoni-kombinirlashgan davolash. Pastki jag' sarkomasi-kombinirlashgan davolash. Pastki jag' xavfli o'smalarida rentgenologik tekshiruv usullari.
22. ChPJB disfunktsiya sindromi. Klinikasi, tashhislash. ChPJB disfunktsiya sindromi davolash usullari. Bigiz simon o'siq sindromi (Eagle). ChPJB ikkilamchi deformatsiyalovchi osteoartrozi. Etiologiya, patogenezi, klinika, diagnostika. ChPJB ikkilamchi deformatsiyalovchi osteoartrozi, operatsiyaga ko'rsatma va usullari.
23. Neoartroz. Etiologiya, klinika, diagnostika va davolash. ChPJB osteoartrozida medikamentoz va fizioterapevtik davolash. ChPJB disfunktsiyasini davolashda - punkturli vakuum-darsonvalizatsiya. ChPJB disfunktsiyasini etiologiyasi va tashxislash. ChPJB osteoartrozini qiyosiy tashxislash.
24. G.P.Ionnidis bo'yicha ankilozni bartaraf etish va ChPJB plastikasi operatsiya sxemasi. ChPJB anatomo-fiziologik xususiyatlari va biomexanikasi. ChPJB ankilozlari. Etiologiya i patogenezi. Differensial diagnostikasi. Limberg bo'yicha ChPJB ankilozlarni bartaraf etish va uni plastikasi sxemasi. ChPJB fibroz ankilozlarni davolash usullari.
25. Bernadskiy bo'yicha ankilozni bartaraf etish va ChPJB plastikasi operatsiya sxemasi. ChPJB metatarzal suyak bilan artroplastikasi. ChPJB kasalliklari bor bemorlarni tekshirish usullari. N.A.Plotnikov bo'yicha ankilozni bartaraf etish va ChPJB plastikasi operatsiya sxemasi. ChPJB ankilozlarini zamonaviy tashhislash usullari. Rivojlanish bosqichlari.
26. Pastki jag' kontrakturasini tasnifi. Pastki jag' kontrakturasini etiologiya va patogenezi. Pastki jag' kontrakturasini qiyosiy tashxislash. Pastki jag' kontrakturasini davolash prinsiplari. Pastki jag' kontrakturasida Darsisak apparatini va uning modifikatsiyasi (I.M. Oksman), A.A. Limberg apparatini, M.M. Matesis apparatini qo'llash.
27. Yuz yumshoq to'qimalarini chandiqli o'zgarishida kuzatiladigan pastki jag' kontrakturalari va davolash prinsiplari. Yuz suyak to'qimalarini o'zgarishida kuzatiladigan pastki jag' kontrakturalari va davolash prinsiplari. Pastki jag' kontrakturasini zamonaviy operativ usullari bilan davolash. Pastki jag' kontrakturasini davolashda mexanoterapiyani ahamiyati. Pastki jag' kontrakturasini davolashda fizioterapiyani ahamiyati
28. Pastki jag' nuqsonlarini zamonaviy suyak plastikasi usullari. Birlamchi va ikkilamchi suyak plastikasi, ularni ko'lashga ko'rsatma. Ananaviy usullar bilan pastki jag' erkin plastikasiga ko'rsatmalar. Transplantat turlari. Suyak transplantatlarni bitish jarayoni.
29. Yuz tiklov operatsiyalarda silikon implantatlarni qo'llash. Stereolitografik modellar. Tayyorlash usullari, qo'llash sohasi. Yuz-jag' sohasi nuqson va shakl buzilishlarida qo'laniladigan titan implantatlar. Yuz-jag' sohasida nuqsonlar va shakl buzilishlarida biositallarni qo'llash.
30. Suyak allotransplantatlarni tayyorlash usullari. Suyak to'qimalari turli nuqson va shakl buzilishlarda suyak transplantatsiyasi sohasida vatanimiz olimlari ishlanmalari.
31. To'g'ri va yon proeksiyadagi telerentgenogrammalarda asosiy orientirlarni joylashishi va ko'rsatkichlarni o'lchash.
32. I va II jabra yoylari sindromi, tasnifi. Sindromlarni namoyon bo'lishiga bog'lik holda asosiy davolash usullari. Yuqori lab va tanglayni tug'ma kemtiklaridan keyin yuzning shakl buzilishlari. Paydo bo'lish sabablari. Davolashni asosiy usullari.
33. Bezrukov bo'yicha yuqori retrognatiyani davolash usullari. Kyole bo'yicha yuqori retrognatiyani davolash usullari. Obvegezer bo'yicha yuqori retrognatiyani davolash usullari. Kats I, Kats II bo'yicha yuqori retrognatiyani davolash usullari.

34. Yuqori jag‘ shakl buzilishlarini etiologiyasi va rivojlanish patogenezi. Klinik ko‘rinishi.
35. Jag‘lar deformatsiyalarini zamonaviy tashhishlash usullari. Ortognatik xirurgiya to‘g‘risida tushuncha. Prinsip va usullari. Semenchenko G. I.bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. Mixelson N. M. bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari
36. Bogaskiy V. A. bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari.Cohn-Stock G.bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. Wassmund M.bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. Wunderer S.bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. Schuchardt K bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. Colantino R. A., Dudley T bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. Straith R. E., Zawson J. M.,bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari. KoleH.bo‘yicha yuqori prognatiani davolash usullari.
37. Nosimmetrik birgalikdagi shakl buzilishlarida osteotomiya sxemasi. Pastki jag‘ shox qismida yassi osteotomiya sxemasi. Kompaktosteotomiya operatsiyasi. Qo‘rsatma. Pastki jag‘da operatsiya o‘tkazish usuli. Jag‘ suyaklari shakl buzilishi tasnifi.
38. Pastki jag‘ shakl buzilishlari etiologiyasi, patogenezi. Klinik ko‘rinish. Ochiq prikusni bartaraf kilish operatsiyasi sxemasi. Pastki retrognatiani Dingman usulida bartaraf kilish. Pastki jag‘da sagital osteotomiya sxemasi.
39. Jag‘ suyaklari shakl buzilishlarini davolashda Distraksion osteogenez usuli. Pastki jag‘ dahan sohasida o‘tkaziladigan operatsiyalar sxemasi. S. P. Hutlihen.bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. Ye. Ye. Babiskaya bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. V. P. Blair. bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari.
40. Deffes.bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. N. Pichler.bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. G. V. New, Y. V. Erich.bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. A. A. Limberg bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. A. Ya. Kats bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. A. E. Rauer bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari. F. Kostecka bo‘yicha pastki prognatiani davolash usullari
41. Tugallanmagan osteogenez D.O. Sayllensa, 1979. Distraksion osteogenezning asosiy tushunchalari. Molin og‘iztashqarilik apparatlar va Distraksionn osteogenezda Nikitin A.A tomonidan modifikatsiyalangan.Osteogenezning hujayra va to‘qimalar manbalari. Distraksion osteogenezga bemorni tayyorlash. Distraksion osteogenezga ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Jag‘lar distraksiyasida qo‘llaniladigan zamonaviy apparatlar
42. Dosko apparati va uni ishlatishga ko‘rsatma. Badzoshvili apparati va uni ishlatishga ko‘rsatma. Distraksion osteosintez o‘tkazilganda suyak to‘qimasida kuzatiladigan morfologik o‘zgarishlar.
43. Yuz-jag‘ sohasi va jag‘lar osteoplastikasi uchun polimetilmetakrilat va o‘ta yuqori molekulyar polietilen. Yuz-jag‘ xirurgiyasi rekonstruktiv –tiklov operatsiyalari uchun "ikvoban" polimer-kompozitsion implantanti. Yuz yumshoq to‘qimasi defektlarida protez tayyorlashda silikonli kauchuk qo‘llash. Polimer kompozitlar implantatsiyasi rejalashtirish
44. Gemopoetik o‘zak hujayralari. Qo‘llanilish sohasi. Yog‘ to‘qimasidan olinadigan mezenximal o‘zak hujayralari va qo‘llanilishi Fibroblastlar va ularning qo‘llanilishi. Yuz-jag‘ xirurgiyasida to‘qima injeriyasi konstruksiyalarining qo‘llanilishi.
45. Skaffold turlari. Bioprinterning ishlash prinsipi. Yuz-jag‘ xirurgiyasida to‘qima injeriyasi konstruksiyalari qo‘llanilgandan so‘ng parvarishlash. To‘qima injeriyasida skaffold va hujayra sistemasi asosili suyak implantatlari.
46. Yuz-jag‘ xirurgiyasi rekonstruktiv –tiklov operatsiyalarida o‘zak hujayralarini qo‘llanilishi. O‘zak hujayralarining umumiy xarakteristikasi va klinik qo‘llanilishi. O‘zak hujayralar tasnifi.
47. Yuz-jag‘ xirurgiyasida biositallar. Suyak plastikasida Xitozon tarkibli materialning qo‘llanilishi. Tabiiy va sun‘iy gidroksiapatitning solishtirma analizi. Yuz-jag‘ sohasi defektlarini to‘ldirishda qo‘llaniladigan polimerlarning avzallik va kamchiliklari. Kollagenlar. Qo‘llanilishi va turlari.
48. Yuz-jag‘ sohasi defekt va deformatsiyalarini to‘ldirishda qo‘llaniladigan sun‘iy kombinirlangan materiallar.YuJS gi operatsiyalarga operatsiyadan oldingi tayyorgarlik. YuJS operatsiyasi o‘tkazilgan bemorlarni dispanserizatsiyasi. YuJS operatsiyadan oldin va operatsiyadan keyin bemorlarni ruxiy holatini baholash. Parhez taom turlari.

49. YuJS operatsiya o'tkazilgandan keyingi medikamentoz davolash. Fizioterapiya. Ko'rsatmalar, turlari, qo'llash. Yuz sohasida operatsiya o'tkazgan bemorlarni parvarishlash uchun kerak bo'ladigan asbob-anjomlar. Yuz-jag' sohasi xirurgik kasalliklari bor bemorlarni anestiziologik ta'minlash xususiyatlari.

50. Yuz-jag' jarrohi ishida etika va deontologiya. YuJS kasalliklarida davolash fizkulturasi.

4.2. Tavsia etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Yuz-jag' jarrohligi moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajer, mulyaj va simulyasion zallarida/markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish.

- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

- birlamchi bo'g'in tibbiy muassasalarida aholini profilaktik ko'rik, bemorlarni dispanserlash, patronajlarda qatnashish;

- bemorlar kuratsiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;

- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- berilgan mavzular bo'yicha axborot (referat, prezentatsiya) tayyorlash;

- nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash;

- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

- ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tezislarni tayyorlash;

Shuningdek, talabaniq mustaqil ishi bo'lib:

- aholi orasida sanitar oqartuv ishlarni suhbat va ma'ruzalarni o'tkazish;

- modulni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etishi hisoblanadi;

- avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;

- loyihalashtirish dasturlari, organayzerlardan mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.

- prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.

h.k.

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Mustaqil ishini bajarish uchun talabaga axborot manbasi sifatida darslik va o'quv qo'llanmalar, metodik qo'llanma va ko'rsatmalar, ma'lumotlar to'plami va banki, ilmiy va ommaviy davriy nashrlar, Internet tarmog'idagi tegishli ma'lumotlar, berilgan mavzu bo'yicha avval bajarilgan ishlar banki va boshqalar xizmat qiladi.

Talaba mustaqil ishiniq vazifalari quyidagilardan iborat: yangi bilimlarni mustaqil tarzda puxta o'zlashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

- kerakli ma'lumotlarni izlab topishning qulay usullari va vositalarini aniqlash;

- axborot manbalarini va manzillaridan samarali foydalanish;

- an'anaviy o'quv va ilmiy adabiyotlar va ma'lumotlar banki bilan ishlash;

- internet tarmog'idan maqsadli foydalanish;

- berilgan topshiriqning ratsional echimini belgilash;

- ma'lumotlar bazasini tahlil etish;

- ish natijalarini ekspertizaga tayyorlash va ekspert xulosasi asosida qayta ishlash;

- topshiriqlarni bajarishda tizimli va ijodiy yondashish;

- muammolarni mustaqil hal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish;

- ishlab chiqilgan echim, loyiha yoki g'oyani asoslash va mutaxassislar jamoasida himoya

qilish.

3. V. Ta'lim natijalari/ Kasbiy kompetentsiyalari

Talaba bilishi kerak:

9 semestr yakunida

Talaba:

- o'quv, ilmiy va ma'lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bajarish, test va vaziyatli masalalarni echish;
- o'smalarning kelib chiqish nazariyasi, etiopatogenezi;
- onkologik ehtiyotkorlik, dispanserlash;
- yuz va bo'yin sohasi regionar limfa sistemasini anatomo-topografik tuzilishi;
- obligat va fakultativ o'sma oldi kasalliklari;
- o'smalarni xalqaro tasnifi, TNM sistema;
- suyak va yumshoq to'qimalarning xavfsiz o'smalari (organomaxsus va organonomaxsus);
- o'smasimon hosilalar **haqida tasavvurga ega bo'lishi**;
- o'sma oldi hosilalarini olib tashlashni;
- yuza yumshoq to'qima hosilalarini olib tashlashni;
- odontogen kistalarda sistotomiya operatsiyalarini o'tkazishni;
- qon tomir o'smalarida "alkogolizatsiya" va koagulyatsiya o'tkazishni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;
- uchrashuvchi uchburchakli laxtaklar bilan mahalliy plastika;
- oyoqchali laxtak bilan mahalliy plastika;
- Filatov va Muxin bandlarini shakllantirish;
- yuz-jag' sohasi nuqsonlarini erkin teri plastikasi **malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.**

10 semestr yakunida

Talaba:

- o'quv, ilmiy va ma'lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bajarish, test va vaziyatli masalalarni echish;
- xavfli o'smalarni tashhislash va davolash muassasasini aniqlash;
- yuz nervi va mimika mushaklarining anatomo-topografik tuzilishi;
- rivojlanishning tug'ma nuqsonlari, ularni tasnifi va davolash prinsiplari;
- orttirilgan yuz-jag' nuqsoni va shakl buzilishlari, ularning tasnifi hamda davolash prinsiplari;
- yuz skeleti suyaklari va jag'larning rivojlanish anomaliyalari, ularni tasnifi hamda davolash uslublari **haqida tasavvurga ega bo'lishi**;
- pastki jag' rezeksiyasidan so'ng oddiy ortopedik yo'l bilan jag'larni mahkamlashni;
- yuz sohasi tiklov operatsiyalaridan so'ng parvarish muolajalarini o'tkazishni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;
- sitologik tekshiruv uchun punktat olish;
- gistologik tekshiruv uchun material olish **malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.**

Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

Yuz-jag' jarrohligi moduli bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan:

9-semestr

1. Fantomda sistotomiya operatsiya o'tkazish
2. Fantomda sistektomiya operatsiya o'tkazish
3. Fantomda turli xil choklar qo'yish va olish
4. Fantomda oyoqchali laxtak bilan mahalliy plastika
5. Fantomda ikki oyoqchali laxtak bilan mahalliy plastika
6. Fantomda uchrashuvchi Limberg uchburchakli laxtaklar bilan mahalliy plastika
7. Fantomda ag'darma laxtak yordamida plastika qilish

8. Fantomda Abbe bo'yicha plastika
9. Fantomda Shimanovskiy bo'yicha plastikasi
10. Fantomda Filatov bandini turlarini shakllantirish
11. Fantomda YuJS nuqsonlarini erkin teri plastikasi
12. Fantomda pastki jag' rezeksiyasi operatsiya etaplarini o'tkazish
13. Fantomda yuqori jag' rezeksiyasi operatsiya etaplarini o'tkazish
14. Fantomda yuqori jag' osteotomiyasini o'tkazish
15. Fantomda pastki jag' shox qismini osteotomiyasini o'tkazish
16. Fantomda mini plastinka o'rnatish
17. Fantomda suyak plastikasini o'tkazish
18. Fantomda suyak nuqsonini implantant yordamida tiklash

10-semestr

1. Yuz-jag' va bo'yin sohalarni tekshirish
2. Teri va shilliq qavatdagi hosilalarni palpatsiyalash.
3. Sitologik tekshiruv uchun punktat olish.
4. Gistologik tekshiruv uchun material olish.
5. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatidan surtma olish
6. Regionar limfa tugunlarini tekshirish
7. So'lak chiqaruv yulini zondlash
8. Yuza joylashgan o'sma va o'smasimon hosilalarni olish
9. Yuz-jag' sohasida desmurgiya turlarini o'tkazish
10. Uch shoxli nerv chiqish yo'llarini aniqlash
11. Yuqori jag' nervi blokadasini o'tkazish
12. Pastki jag' nervi blokadasini o'tkazish
13. Quloq suprasini burchaklarini aniqlash
14. Rinoplastikada gipsli va stentli shakl beruvchi bog'lam qo'yish
15. Yuz skeleti antropometriyasini o'tkazish
16. Jag' anomaliyalarida niqob tayyorlash
17. Jag' anomaliyalarida qolip olish

Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

- UK 1¹. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;
- UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;
- UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;
- UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;
- UKK 1². Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini davolash va profilaktika standartlari talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorgarlik.
- UKK 2. Stomatologik muolajalar uchun asbob uskunalar tanlash.
- UKK 3. Og'iz dahlizi va og'iz bo'shlig'i ko'rigi
- UKK 26. Og'iz bo'shlig'i to'qimalarini palpatsiyalash
- UKK 160. Yuz-jag' sohasi va teri qoplamidagi regionar limfa tugunlarini paypaslab tekshirish.
- UKK 163. Teridagi choklarni olish.
- UKK 176. Yuz va og'iz bo'shlig'ida o'smalarni paypaslash.
- UKK 177. Uchburchak laxtak bilan mahalliy plastika o'tkazish.
- UKK 183. Sitologik tekshiruv uchun punktat olish.
- UKK 184. Gistologik tekshiruv uchun material olish.
- UKK 234. ChPJB harakatini aniqlash.
- UKK 236. Jag' osti va bo'yin yon sohalarida yumshoq to'qima o'smalarida limfa tugunlarni paypaslash.
- UKK 287. Uch shoxli nervni tekshirish usullari

¹ UK- umumiy kompetensiya

² UKK – umumiy kasbiy kompetensiya

	<p>UKK 288. Yuz nervini tekshirish usullari UKK 300. Teriga tugunli chok qo'yish. UKK 301. Uzluksiz chok qo'yish.</p>															
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadi; • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlar tayyorlash; • Individual loyixalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish loyixalari; • Rolli o'yinlar, munozaralar. 															
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talabalar: Joriy nazorat shaklida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarib, yakuniy nazorat bo'yicha og'zaki savollarga javob berish va amaliy ko'nikmani bajarishlari lozim. Kurs ishi (loyihasi) ko'rsatma va tavsiyalar Modul bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.</p>															
6.	<p>VIII. Modul bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari Yuz-jag' jarrohligi moduli bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi. Talabalarning modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - joriy nazorat (JN); - oraliq nazorat (ON); - yakuniy nazorat (YaN). <p>Modulga ajratilgan 11,5 kreditni talaba JN davomida yig'adi.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">№</th> <th style="width: 70%;">Baholash turi</th> <th style="width: 25%;">Kredit soni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Joriy nazorat</td> <td>11,5</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Oraliq nazorat</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Yakuniy nazorat</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td></td> <td>JAMI</td> <td>11,5</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">JORIY NAZORAT (JN)</p> <p>JNda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Yuz-jag' jarrohligi moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantom (volonter, bemor)larda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.</p> <p>Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.</p> <p>Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 60 ball.</p> <p>Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Joriy nazoratda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan xolda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50).</p> <p>Joriy nazorat uchun 11,5 kredit ajratiladi: To'qqizinchi semestr – 6,0 kredit; O'ninchi semestr – 5,5 kredit;</p>	№	Baholash turi	Kredit soni	1.	Joriy nazorat	11,5	2.	Oraliq nazorat	0,0	3.	Yakuniy nazorat	0,0		JAMI	11,5
№	Baholash turi	Kredit soni														
1.	Joriy nazorat	11,5														
2.	Oraliq nazorat	0,0														
3.	Yakuniy nazorat	0,0														
	JAMI	11,5														

To‘qqizinchi semestr yakunida talabalar to‘liq ajratilgan kreditni yig‘ishlari shart va ONdan o‘tadilar, o‘tish balidan (60) ko‘p eg‘qan holda 10 semestrda o‘tadilar. O‘ninchi semestr yakunida talabalar to‘liq ajratilgan kreditni yig‘ishlari shart va shundagina yakuniy nazoratga kiritiladilar.

Joriy nazoratda saralash (o‘tish) ballidan kam ball to‘plagan va uzrli sabablarga ko‘ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so‘nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo‘lgan muddat beriladi.

Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o‘qishni boshlaganidan so‘ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo‘yicha joriy nazoratda saralash balidan kam ball to‘plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o‘zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o‘zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko‘ra belgilangan tartibda rektorning buyrug‘i bilan kursdan kursga qoldiriladi.

5.2. Modul bo‘yicha talabalarda amaliy ko‘nikmalarni egallashni nazorat qilish va bilimni baholash mezonlari

Baholash shkalasi	Bayoni
Bajardi	100% - ko‘nikmani bajarilish harakat algoritmi ketma-ketligini biladi, harakat algoritmi bo‘yicha to‘liq bajara oladi, mohiyatini to‘liq tushuntirib bera oladi.
Bajarmadi	50% - ko‘nikmani bajarilish harakat algoritmi ketma-ketligini bilmaydi, harakat algoritmi bo‘yicha to‘liq bajara olamaydi, mohiyatini to‘liq tushuntirib bera olmaydi

5.3. Modul bo‘yicha talabalarda kompetensiyalarni egallashni nazorat qilish va baholash mezonlari

Baholash shkalasi	Bayoni
Egalladi	100%- kompetensiyani to‘liq biladi, ketma-ketlik bo‘yicha bo‘yicha to‘liq bajara oladi, mohiyatini to‘liq tushuntirib bera oladi
Egallamadi	50%- kompetensiyani bilmaydi, ketma-ketlik bo‘yicha bo‘yicha bajara olmaydi, mohiyatini tushuntirib bera olmaydi

Modul bo‘yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta‘rifi		Baho	Ta‘rifi
90-100	A	“a‘lo” – a‘lo natija, minimal hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo‘limlari bo‘yicha tizimli, to‘la va chuqur bilimga ega bo‘lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o‘z o‘rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to‘g‘ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; muammoli savollarni aniqlashi, o‘z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni echishda samarali qo‘llay olishi;	5	a‘lo

			<p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-89,9	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim xatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf etishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini etarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar</p>	4	yaxshi

			<p>mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli xatolik-lar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini etarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
65-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol kamchiliklar bilan	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida etarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda</p>	3	Qoniqarli

			<p>qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda etarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-64,9	E	“o'rta” – minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda etarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	“qoniqar-siz” – minimal daraja-dagi bilim-larni	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p>	2	Qoni qarsiz

		<p>olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlash-tirishi zarur</p>	<p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>		
0-30	F	<p>“mutloq qoniqar-siz” – to'liq qayta o'zlash-tirishi lozim</p>	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>		

ORALIQ NAZORAT (ON)

9 semestr dan keyin oraliq nazorat o'tkaziladi. JBdan to'liq kredit olmagan talaba ONga kiritilmaydi.

ON semestr oxirida, og'zaki amaliy ko'nikmalarga asoslangan holda preparat, mulyajlar va fantomlardan iborat maxsus savolnomalar asosida amalga oshiriladi 100 balli tizimda baholanadi, o'tish bali 60 ball. JBdan to'liq kredit olmagan talaba OBga kiritilmaydi.

YAKUNIY NAZORAT (YN)

YaN modul yakunida OSCE va test shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi. YaB 3 ta stansiyadan iborat bo'lib, 1 ta stansiyada amaliy ko'nikma, 2 ta stansiyada nazariy savol beriladi. YaNda saralash balini (60) yig'a olmagan talaba YaNdan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda to'liq kreditni yiqqan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Modul bo'yicha joriy va yakuniy nazoratlarning har biriga ajratilgan ballning 60 foizi saralash bali etib belgilanadi va bunda joriy nazoratga ajratilgan ballning 60 va undan yuqori foizidagi bali to'plagan talabalar ushbu modul bo'yicha yakuniy nazoratga kiritiladi.

Talabaning semestr davomida modul bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan (JN, ON, YaN) belgilangan qoidalarga muvofiq to'plagan ballari yig'indisiga teng. Yakuniy nazorat joriy va oraliq nazoratdan so'ng semestr oxirida o'tkaziladi.

Joriy nazorat va oraliq nazoratda saralash ballidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy, oraliq va yakuniy nazoratlarni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

	<p>Semestr yakunida modul bo'yicha joriy, oraliq yoki yakuniy nazorat turlarini har biri bo'yicha saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.</p> <p>Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan kursdan kursga qoldiriladi.</p> <p>Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyasiya komissiyasi tashkil etiladi.</p> <p>Apellyasiya komissiyasi talabalarining arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.</p> <p>Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, o'quv bo'limi hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.</p>
<p>6.</p>	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jilov A.A., Narmaxmatov B.T. Yuz-jag' jarrohligi, Darslik. Toshkent. 2018 y. 2. Шомуродов К.Е., Дадамов А.Д., Пулатова Б.Ж., Халматова М.А., Нармакхматов В.Т., Храмова Н.В., Махмудов А.А., Ганиев А.А., Тураханов С.В., Байходжаева Э.Б., Аскарлов М.А., Фаттаева Д.Р., Мухамедова Ш.Ю., Холмуратов Ж.Р., Жураев Б.Н., Джахангирова Д.А., Абдухалик-Заде Н.Ш., Мусаев Ш.Ш., Набиев Р.Х. Юз-жаг жаррохлиги фанидан электрон дарслик. 2022 й. http://yuzj.uz/ 3. Храмова Н.В., Шомуродов К.Е., Пахомова Н.В., Бубнова Е.В., Холмуратов Ж.Р. Теория возникновения опухолей международная гистологическая классификация опухолей. Основные методы диагностики в онкологии. Учебное пособие для студентов 5 курсов стоматологических факультетов. Ташкент, 2022 г. 4. Нармакхматов Б.Т., Фаттаева Д.Р., Джахангирова Д.А. Врожденные кисты и свищи лица и шеи. Учебное пособие для студентов 5 курсов стоматологических факультетов. Ташкент, 2022 г. 5. Дадамов А.Д., Байходжаева Э.Б., Мухамедова Ш.Ю. Одонтогенные опухоли: амелобластома, одонтома, цементома, одонтогенная фиброма. Клиника, диагностика, лечение. Учебное пособие для студентов 5 курсов стоматологических факультетов. Ташкент, 2022 г. 6. Дадамов А.Д., Пулатова Б.Ж., Аскарлов М.А. Доброкачественные остеогенные опухоли челюстно-лицевой области. Принципы диагностики и лечения. Учебное пособие. Ташкент, 2022 г. 7. Халматова М.А., Махмудов А.А., Тураханов С.В., Жураев Б.Н. Доброкачественные опухоли и опухолеподобные образования мягких тканей челюстно-лицевой области. Учебное пособие. Ташкент, 2021 г. 8. Ганиев А.А., Абдухалик-Заде Н.Ш., Абдуллаев А.Х., Юнусова Л.Р. Опухоли слюнных желез. Мономорфная аденома, полиморфная аденома, мукоэпидермоидная опухоль. Клиника, диагностика и лечение. Аденокарцинома. Принципы диагностики и лечения. Учебное пособие. Ташкент, 2022 г. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азимов М.И. Развитие и аномалии лица. Методическое пособие. - Ташкент. Илм зиё. 2018 2. Давид А. Митчелл. An Introduction to Oral and Maxillofacial Surgery. Textbook. Second edition, 2015. 3. Козлов В.А., Каган И.И. Оперативная челюстно-лицевая хирургия и стоматология. Учебное пособие. - Москва. ГЕОТАР-Медиа. 2014

- 4.Муковозов И.Н. Дифференциальная диагностика хирургической заболеваний челюстно-лицевой области. - Москва. Медитсинская книга. 2014
- 5.Персин Л.С., Шаров М.Н. Стоматология. Нейростоматология. Дисфункция зубочелюстной системы. Учебное пособие. - Москва. ГЕОТАР-Медиа, 2013.
- 6.Евтухов В.Л. Современный инструментарий в челюстно-лицевой хирургии. Учебно - методическое пособие. - Минск. БГМУ. 2011
- 7.Робустова Т.Г. Хирургическая стоматология. Учебник. - Москва. Медицина. 2010 г.
- 8.Афанасев В.В. Травматология Челюстно-лицевой области. Медицина. - Москва. ГЕОТАР-Медиа. 2010 г.
- 9.Тимофеев А.А. Челюстно-лицевая хирургия. Учебник. - Киев. Медитсина. 2010 г.
- 10.Неелима Анил Малик. Тетхбоок оф Орал анд Махиллофасиал Сургерй. Сесонд Едитион. Индия, 2008.
- 11.Чудаков О.П. Доброкачественные одонтогенные опухоли челюстных костей. Учебно-методическое пособие. - Минск: БГМУ, 2008.
- 12.Белченко В. А. Черепно-лицевая хирургия: Руководство для врачей. - М.: ООО «Медитсинское информатсионное агентство», 2006.
- 13.Агапов В.С. Анестезиология, реаниматология и интенсивная терапия в стоматологии и челюстно-лицевой хирургии - Москва. Мед.информ. Агентство, 2005 г.
- 14.Балина В.Н., Александрова Н.М. Клиническая оперативная челюстно-лицевая хирургия. - СПб.: Спес. лит., 2005 г.
- 15.Соколов В.Н. Пластическая реконструктивно-восстановительная и косметическая хирургия. Руководство для интернов и врачей. - Москва. «Медитсинское информатсионное агенство», 2004.
- 16.Чудаков О.П. Злокачественные пухоли кожи литса и нижней губы: Учеб.метод. пособие.- Мн.: БГМУ, 2003.
- 17.Коен Е. Атлас косметической и реконструктивной пародонтологической хирургии. - Москва, Алфавит. 2003 г.
- 18.Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. - Киев. Медитсина. 2002 г.
- 19.Бернадский, Ю.И. Основы челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. - Москва. Медицинская литература. 2000 г.

Internet saytlari

1. www.стоматологу.ру
2. <http://www.зуб.ру>
3. <http://www.edentworld.ru>
4. [www. медлибрарй.ру](http://www.медлибрарй.ру)
5. [www. медлине.ру](http://www.медлине.ру)
6. [www. мед.ру](http://www.мед.ру)
7. [www. стом.ру](http://www.стом.ру)
8. www.дентал-ревуе.ру
9. www.e-стоматологй.ру
10. www.денталюг.ру
11. www.дентист.мед-пласе.ру
12. www.стоматолог.com.
13. <https://studfile.net/превию/2704926/page:40/>
14. <https://www.rosmedlib.ru/дос/ИСБН9789850626349-ССН0009.хтмл>
15. <https://cyberleninka.ru/артисле/н/методй-тканевой-инзхенерии-костной-ткани-в-челюстно-лицевой-хирургии>
16. <http://www.фесму.ру/елиб/Артисле.aspx?ид=279066>
17. <https://www.диссерсат.com/сонтент/применение-комбинированного-клеточного-трансплантата-на-основе-мультипотентнйкх-мезенкхималн>

	<p>18. https://stomat.org/category/операции-чло 19. https://studfile.net/</p>
7.	<p>Toshkent davlat tibbiyot universitetida ishlab chiqilgan. O'quv ishlari bo'yicha prorektor _____ Universitet ilmiy kengashi bannomasi № _____ 2025y.</p>
8.	<p>Fan uchun mas'ullar: Shomurodov Q.E.- TDTU, yuz-jag' jarroxligi kafedrasi mudiri, t.f.d, professor Olimjonov T.A.- TDTU, yuz-jag' jarroxligi kafedrasi katta o'qituvchisi</p>
9.	<p>Taqrizchilar: Raximov Z.K. – Buxoro davlat tibbiyot instituti "Xirurgik stomatologiya" kafedrasi mudiri, tibbiyot fanlari doktori, dotsent Yuldashev A.A. – TDTU, Bolalar yuz-jag' jarrohligi kafedrasi professor, t.f.d.</p>

